

GAIA - tidsskrift for international solidaritet - nr. 64 - efterår 2009

gaia

KLIMA

HONDURAS
OAXACA
ZAPATISTERNE

3

TEMA:

6-15

18

INDHOLDSFORTEGNELSE

GAIA 64 - Efterår 2009

- 03** Leder
Den ene krise er løsningen på den anden
- 06** Tema:
Vejviser til klimatopmødet
- 08** Tema:
Klimaforandringer set fra syd
- 10** Tema:
Fælleddernes politik
- 16** Tema:
Colombiansk kamp mod kulminer
- 18** Baggrund:
Militærkuppet i Honduras
- 24** Interview:
Modstand er det fælles sprog
- 28** Kampagne:
Zapatisterne kan lære os meget

Forsidefoto: Mark Knudsen/Monsun
fra klimaaktionen Shut it Down

did

GAIA udgives fire gange årligt af Internationalt Forum (IF). IF er en ungdomsorganisation, der siden 1970 har været aktiv i oplysningsarbejde om fortrinsvis den 3. Verden, indsamlingsarbejde til folkelige organisationer og frihedsbevægelser, protestkampagner mod krænkelse af menneskerettigheder samt udsending af unge til arbejde i folkelige organisationer i den 3. Verden. Geografisk er arbejdet koncentreret om Latinamerika, Mellemøsten, Sydøstasien, EU og Baskerlandet.

Redaktion:
Anna Storr-Hansen, Anne Rehder, Asta Nielsen, Lars Gaardsøe og Tobias Frost.

Artiklernes indhold udtrykker ikke nødvendigvis redaktionens holdning.

Oplag: 1200
Tryk: Eks-Skolens Trykkeri ApS.
ISSN: 0908-2492

Internationalt Forum
Griffenfeldsgade 41
2200 København N
Tlf: 35 37 18 89

gaiaeredaktionen@internationalforum.dk
www.internationalforum.dk

Medlemsskab af IF inkl.
GAIA-abonnement: 100 kr. pr. år.
Særskilt Abonnement: 200 kr pr. år

DEN ENE KRISE ER LØSNINGEN PÅ DEN ANDEN

Der er flere forskellige kriser på spil i verden for tiden. Fødevarekrise, økonomisk krise og energikrise er nogle af dem.

Samtidig er både de nationale og globale politiske institutioner havnet i en legitimitetskrise. Dette er blevet forstærket af at flere årtiers neoliberal økonomisk politik har ført verden ud i den dybeste recession i mange år. Mistilliden til de nationale politikere har været stigende siden efterkrigstidens keynesianske kompromisser blev brudt i 1970'erne og 1980'erne og i WTO - en af neoliberalismens hof-institutioner - er frihandelsforhandlingerne for længst kørt fast efter flere udviklingslande nægtede at acceptere I-landenes krav om at sænke tolden på industrivarer. Samtidig har der foregået en langvarig kamp på græsrodsniveau for at dellegitimere neoliberalismen både i Syd og Nord.

Både for legitimitetskrisen i de politiske institutioner og for den globale økonomiske krise, har klimakrisen vist sig at komme belejligt. I klimakrisen kan den politiske og økonomiske elite nemlig finde potentialet til at

bringe den kapitalistiske vækstøkonomi styrket gennem turbulensen.

Den politiske elite kan genvinde legitimitet gennem ideen om "den grønne kapitalisme". Ved at lave en New Green Deal gives der et indtryk af at politikerne "gør noget for klimaet". Den økonomiske krise er karakteriseret ved manglende investeringsmuligheder og en deraf følgende voldsom opbremsning i den økonomiske vækst. Her kan ideen om grøn kapitalisme netop bruges til at sætte gang i en ny runde af økonomisk vækst gennem investeringer i nye energikilder og i klimavenlig produktion. Som klimaaktivisten og politologen Tazio Müller, der netop har gæstet København, formulerer det, kan klimakrisen altså gå hen og blive en vækstmotor i den fremtidige kapitalisme og dermed løse både den økonomiske krise, den politiske krise og energikrisen.

Men udfaldet af dette afhænger af om der skabes opbakning og tillid til denne grønne kapitalisme. Med det globale klimatopmøde

COP15 i december kommer København til at danne rammen om den foreløbige politiske kulmination på bestræbelserne for skabe denne opbakning og tillid.

Omtrent samtidig med at klimaforandringernes alvor gik op for lederne i den rige del af verden, opstod der en international konsensus om, hvordan klimaproblemerne skulle forstås og hvor de skal løses. En bemærkelsesværdig alliance af politikere, NGOer og virksomhedsledere syntes pludselig at være enige om at klimaforandringerne skal bekæmpes ved at begrænse CO2-udslippet globalt set. I dag har denne nye enighed bredt sig til næsten hele det politiske spektrum, og dermed er et af vor tids vigtigste spørgsmål ophørt med at være et politisk emne. Det er blevet en præmis, som genemsyrrer dagsordenen og alle, fra gadesælgeren i Rio til reklamedirektøren nord for København, er i samme båd.

Konsekvenserne af klimaforandringerne er meget reelle, og der er brug for politisk handling. Men hvis klimapolitik blot handler om at være fælles om at nedbringe udslippet af drivhusgasser, glemmer vi at disse gasser kommer et sted fra

og den høje koncentration i atmosfæren skyldes nogle bestemte måder at producere på, som foregår i bestemte områder i verden. Det er ikke gadesælgeren eller for den sags skyld kineserne, der har skabt problemerne. De er skabt af den kapitalistiske vækstøkonomi i de rige lande. Det faktum må være udgangspunktet for klimadiskussionen.

Når der så hurtigt opstod denne fælles enighed, kan det skyldes sagens alvor. Klimaforandringerne

kan potentielt være ødelæggende for vores livsbetingelser og gøre dele af jorden ubeboelig. Men under enighedens overflade står det klart at klimaforandringerne i virkeligheden kommer til at få vidt forskellige konsekvenser for gadesælgeren og direktøren, der har vidt forskellige livsbetingelser – og derfor foregår der lige nu en hidsig politisk kamp om hvem der skal betale omkostningerne.

“We mean business when we talk about climate change”.

Jose Manuel Barroso, Formand for EU-kommissionen

I denne kamp har gadesælgeren og direktøren helt forskellige muligheder for at gøre sig gældende. Og det bliver kun sværere for verdens fattige at blive hørt, når kampen foregår i en situationen, hvor ingen kan være uenige og konflikten gøres teknisk og apolitisk.

Spørgsmålet er også om den grønne kapitalisme vil formå at løse klimakrisen, sådan som politikerne præsenterer det. Man kan argumentere for et negativt svar ved at sige at kernen i problemet netop er den økonomiske vækst, og påpege at det udelukkende er en lavere grad af økonomisk vækst der har ført til mindre CO₂-udledninger de seneste fyrrer år – sammenbruddet i de østeuropæiske økonomier og den nuværende recession. På den anden side kan man argumentere for at det rent faktisk er muligt at koble den økonomiske vækst fra den økologiske ødelæggelse ved at basere den på vedvarende energi og genbrug af ressourcerne.

Sikkert er det, at udfaldet af en politisk aftale på COP15 er afgørende for hvordan den globale økonomi kommer ud af kriserne. Men mindst lige så vigtigt er hvad der kommer til at ske udenfor mødet på Københavns gader.

VEJVISER TIL KLIMATOPMØDET

Klimatopmødet eller COP-15, som det også hedder, er FNs 15. klimakonference, og bliver afholdt i København fra 7. december til 18. december 2009. Her mødes tusindvis af politikere, embedsmænd, erhvervsledere og NGO'er for at forsøge at lægge sidste hånd på en ny klimaaftale, som skal erstatte Kyoto-aftalen når den udløber.

En ny global aftale kan få vidtrækkende konsekvenser for klima og miljø samt de tredjeverdens be-

folkninger, som lige nu rammes af klimaforandringerne.

Mange steder i verden, arbejder folkelige organisationer og sociale bevægelser på højtryk på at forberede protesteter i forbindelse med topmødet, og for at kæmpe for at fattige lande ikke endnu engang kommer til at betale prisen. Vi ser kimen til en ny global bevægelse for en retfærdig løsning på klimakrisen.

Her kan du finde en kort vejviser til nogle af de grupper og netværk, som planlægger aktiviteter.

Climate Justice Action, forkortet CJA, er et internationalt netværk, der blandt andet består af sociale bevægelser fra Sydamerika og Asien og aktivistgrupper fra Nordamerika og Europa. CJA arbejder på et kapitalismekritisk grundlag og mener at 'systemiske' forandringer er nødvendige for at løse klimaproblemerne. CJA er bl.a. med til at arrangere Hit Production day of action og Reclaim Power: Pushing for Climate Justice under topmødet.

www.climate-justice-action.org

Our Climate Is Not Your Business

er et aktivistnetværk som bl.a. planlægger aktionsdagen Don't Buy The Lie, som er en aktionsdag mod erhvervslivets klimakonference hos Dansk industri på Rådhuspladsen, hvor blandt andre topchefer fra Unilever og Coca Cola deltager.

notyourbusiness.hacklab.dk

Klimax er en dansk aktivistgruppe, som startede i 2008 med henblik på at forberede aktioner op til og under klimatopmødet

klimax2009.org

Sideløbende med det officielle topmøde i Bellacentret afholder **Klimaforum09** et alternativt klimatopmøde i DGI-Byen. Klimaforum09 bliver arrangeret af forskellige større eller mindre danske NGO'er, såsom ATTAC og Noah.

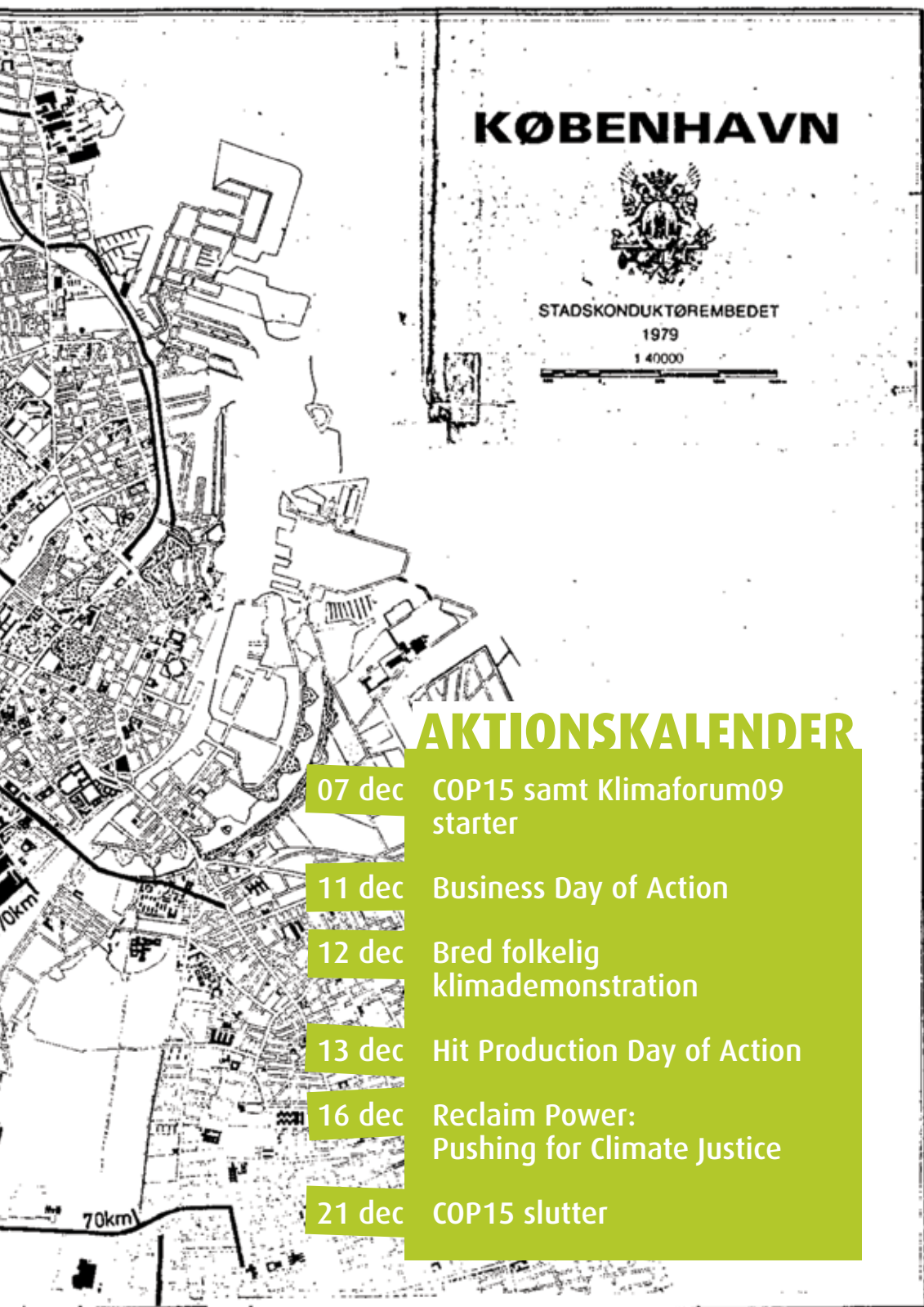
www.klimaforum09.org

Klimakollektivet er et koordinerende aktivist-netværk, som blandt andet arbejder på at opbygge en aktivist-infrastruktur i København under topmødet.

www.klimakollektivet.dk

Never Trust A Cop er et venstre-radikalt og anarkistisk netværk, som opfordrer til decentrale aktioner i København under topmødet.

www.nevertrustacop.org

AKTIONSKALENDER

07 dec COP15 samt Klimaforum09 starter

11 dec Business Day of Action

12 dec Bred folkelig klimademonstration

13 dec Hit Production Day of Action

16 dec Reclaim Power: Pushing for Climate Justice

21 dec COP15 slutter

KLIMAFORANDRINGER SET FRA SYD

Selvom langt størstedelen af CO2 udledningen stammer fra den rige del af verden i Nord på grund af det høje forbrug af fossile brændstoffer her, er det ifølge FN klodens fattigste der bliver klimaforandringernes store tabere. Det skønnes, at 98% af dem, der dør eller tvinges på flugt af naturkatastrofer, forårsaget af klimaforandringerne, lever i det globale Syd.

Anna Storr-Hansen

I blandt andet Afrika har klimaforandringerne haft mere akutte katastrofelignende konsekvenser. Paradoksalt nok medfører klimaforandringerne både mere tørke og hyppigere oversvømmelser. Mange afrikanske lande er direkte begyndt at betale regningen for den globale opvarmning, som i 2007 hvor Øst-, Central- og Vestafrika blev ramt af de værste oversvømmelser i årtier. Flere end en million mennesker blev drevet på flugt i forbindelse med oversvømmelserne, hvor Ghana og Uganda blev særligt hårdt ramt. Resultaterne af oversvømmelserne, der tidligere har været sjældne især i Vestafrika, var rådnet høst på de oversvømmede marker, mangel på rent drikkevand, kolera-epidemier og en million klimaflygtninge. Ifølge FNs klimapanel er de lavtliggende områder i Vest- og Centralafrika også i fremtiden truet af oversvømmelser på grund af den stigende vandstand i havene.

KLIMAKOLONISERING I TANZANIA

Hvis man har været i Sverige for nyligt, kan man se hvordan benzintankene ivrigt skilter med bioetanol som erstatning for benzin. Men hvad er konsekvenserne af dette klimavenlige image? Iveren for at reducere CO2-udledningen, har resulteret i en masse investeringer i biobrændsel som erstatning for fossile brændstoffer på globalt plan. Med argumentet om, at der er store uudnyttede arealer i bl.a. Afrika der bare venter på at blive udnyttet til biobrændsel, har aktører fra de rige lande forsøgt at købe sig ud af den globale opvarmning. De senere år er europæiske selskaber begyndt at opkøbe jord i Afrika for at dyrke afgrøder der kan forædles til bioetanol. Dette er af iagttagere er blevet kaldt det største tyveri af jord i Afrika siden kolonitiden, og har givet anledning til begrebet 'klimakolonisering'. Alene i Tanzania er der forslag fra over tyve europæiske firmaer om at etablere sukker og palmeolieplantager til produktion af biobrændsel.

Et eksempel på dette er det svenske firma SEKAB der opkøbte 22.000 hektar jord langs Tanzanias kyst til produktion af bioetanol gennem sukkerrør. Det kom frem i de svenske medier, at projektet ville påvirke regionens økosystem i en meget negativ retning, gennem forurening og overforbrug af vand fra Wamifloden, at fiskersamfundene ville blive frarøvet deres livsgrundlag og at flere tusind mennesker ville blive tvangsforflyttet. Dette fik firmaet til at trække sig ud af hele Afrika i februar måned i år.

Læs mere på www.pambazuka.org i artiklen "Biofuels and neo-colonialism" af Seif Madoffe

ISEN SMELTER I HIMALAYA

Hvor vi ofte hører om smeltningen af isen i Arktis og Antarktis på grund af den globale opvarmning, hører vi sjældent om nedsmeltningen af Himalayas gletsjere, selvom fænomenet potentielt vil påvirke flere mennesker. Himalaya er det område på jorden der har den største koncentration af gletsjere. Disse gletsjere er ophav til mange af Asiens enorme floder og brødføder på den måde omkring halvdelen af jordens befolkning. FNs klimapanel anslår at Himalayas gletsjere nu er ved at forsvinde hurtigere end isen smelter nogen andre steder i verden, og at de vil være helt væk senest i 2035.

Den nordindiske provins Ladakh er afhængig af vand fra Himalayas gletsjere. Sneen er Ladakhs livline – både den der falder på folks marker, og den sne som skaber gletsjerne. Dette ændrer klimaforandringerne på. Der falder mindre sne, og det betyder, at de marker, der var afhængige af sneen, ikke længere kan dyrkes. Mindre snefald betyder også mindre sne i gletsjerne og mindre vand i floderne. Gletsjerne er blevet tilbøjelige til at smelte om sommeren, fordi en kortere periode med snefald forhindrer sneen i at blive til hårde iskrystaller. Samtidigt regner det mere end nogensinde før, hvilket også fremskynder smeltningen af gletsjerne. Kraftige regnskyl, der før har været ukendt i regionen, forekommer oftere og fører til oversvømmelser, der tvinger folk til at flygte og dermed skaber klimaflygtninge. Når gletsjerne forsvinder anslås det, at der vil opstå vandmangel for 500 millioner mennesker, hvis man ser på Ganges-floden alene.

Læs mere på www.zmag.org i artiklen "Climate Change at the Third Pole" af Vandana Shiva

FÆLLEDERNES POLITIK

Hvad har jordens økosystemer at gøre med den menneskelige viden? Både jordens naturlige ressourcer og de goder som mennesker producerer i fællesskab deler den grundlæggende egenskab at de ikke kan ejes – de er umiddelbart fælles goder. Den politiske tænker Michael Hardt diskuterer i dette essay hvordan kampen mellem fællede i det økologiske og det sociale domæne hænger sammen.

Michael Hardt

For at genopfinde samfundet i dag er det en central opgave at udvikle en alternativ forvaltning af den fælles rigdom vi deler. I dette essay vil jeg undersøge to særskilte, men relaterede typer af fællede. På den ene side den fælled, der refererer til jorden og alle dens økosystemer, herunder atmosfæren, havene, floderne og skovene, samt alle former for liv, der spiller sammen med disse systemer. På den anden side henviser begrebet fælled til det vi skaber med den menneskelige arbejdskraft og den kreativitet som vi deler, som ideer, viden, billeder, kulturelle koder, følelser, sociale relationer og lignende. Jeg vil hævde at disse fælles goder bliver stadig mere centrale i den kapitalistiske produktion. Det er en kendsgerning, der har en række vigtige konsekvenser for dem, der ønsker at bevare eller reformere det kapitalistiske system, men også for projekter, der ønsker at modstå eller vælte selv samme

system. Disse to fællede kan kaldes den økologiske fælled og den sociale fælled eller den naturlige og den kunstige fælled, selvom disse kategorier hurtigt viser sig utilstrækkelige.

Fællede trodser ejendomsretten

Et fællestræk for fællede i både det økologiske og sociale domæne er, at de trodser gængse forestillinger om ejendomsret og undermineres, når de underlægges ejendomsforhold. I det sociale og økonomiske domæne er det svært at håndhæve en eneret til immaterielle former for ejendom og når disse biopolitiske goder privatiseres, formindskes tilmed deres fremtidige produktivitet. Det skaber, med andre ord, en stærk modsigelse i kernen af den kapitalistiske produktion mellem behovet for fællede af hensyn til produktivitet og behovet for privateje af hensyn til kapitalistisk akkumulation. Denne modsigelse kan opfattes

”

Det skaber, med andre ord, en stærk modsigelse i kernen af den kapitalistiske produktion mellem behovet for fællederne af hensyn til produktivitet og behovet for privateje af hensyn til kapitalistisk akkumulation.

som en ny version af den klassiske modstilling, ofte citeret i marxistisk og kommunistisk litteratur, mellem socialiseringen af produktionen og akkumulationens private karakter. Kampene omkring det såkaldte bio-pirateri i Brasilien og andre steder er et moderne eksempel på dette sammenstød. Det handler om at de oprindelige folks viden og de medicinske ressourcer i form af Amazonas planter bliver patenteret af transnationale selskaber og gjort til privatejendom. Resultatet er ikke alene uretfærdigt, men også destruktivt. (Jeg modsætter mig i øvrigt at kalde dette for pirateri, fordi pirater i det mindste har værdighed til at stjæle ejendom. Disse selskaber stjæler fælles goder og omdanner dem til privat ejendom.)

I det økologiske domæne er det også sådan, at fællederne både trodser og undermineres af ejendomsforholdene. De trodser ejendomsforholdene i den forstand, at miljøet altid overskrider grænserne for ejendom, lige såvel som for nationale grænser. Ligesom din jordlod deler fordelene ved regn og solskin med omkringliggende arealer, deler den også de destruktive virkninger af forurening og klimaændringer. Selv om det ser ud til at neoliberale strategier har været rettet mest aggressivt mod privatisering af den offentlige sektor, i form af transport, tjenester, eller industri, så har neoliberalisme også sigtet til at privatisere fællederne, såsom olie i Uganda, diamanter i Si-

erra Leone, litium i Bolivia, og selv den genetiske information om befolkningen i Island.

Mange kraftfulde kampe er i de sidste årtier vokset frem i forsøget på at bekæmpe den neoliberale privatisering af fælleder. En vellykket kamp, der illustrerer en del af min argumentation, er kampen om vand i Cochabamba i Bolivia i år 2000. Sammen med kampen om gassen, der kulminerede i 2003 i El Alto, bidrog kampen om vandet til 2005-valget af Evo Morales. Begivenhederne blev ansporet af en klassisk neoliberale opskrift. IMF pressede den bolivianske regering til at privatisere vandforsyningen, fordi det kostede mere at levere rent vand end modtagerne betalte for det. Regeringen solgte vandforsyningen til et konsortium af udenlandske selskaber, som straks "rationaliserede" prisen på vandet ved at hæve den voldsomt. De efterfølgende protester for en afprivatisering af vandet faldt sammen med en række andre kampe om at bevare kontrollen over fælleder, i form af naturressourcer, de oprindelige samfunds livsformer og den sociale praksis blandt bønder og fattige. I dag er de katastrofale virkninger af den neoliberale privatisering endnu mere tydelig, og behovet for at finde alternative måder at styre og fremme fælleder er presserende.

Fælleder kan ikke værdisættes

Et andet fællestræk hos begge typer fælleder er, at de hele tiden forstyrrer og overstiger de dominerende forestillinger om værdi. Dette er abstrakt, men ikke af den grund mindre væsentligt. Mange økonomer er meget kreative i forsøget på at måle værdien

af de biopolitiske goder, såsom idéer eller følelser. De benævner ofte disse goder som "eksternaliteter", der er svære at begribe med standardmål. Bogholderne kæmper på samme måde med "immaterielle aktiver", hvis værdi synes at være esoterisk. Faktum er, at værdien af en idé, en social relation eller en livsform altid overstiger den værdi som den kapitalistiske rationalitet tilskriver den. Dog ikke i den forstand, at den altid er af en større værdi, men fordi hele værdisætningssystemet træder ud af kraft. En karakter i Charles Dickens 'Hard Times', fabriksejer Thomas Gradgrind, mener, at han kan rationalisere alle aspekter af livet ved at underkaste det økonomiske mål, herunder "hjertets anliggender" såsom hans forhold til sine børn, men som læseren hurtigt gætter vil Gradgrind lære at livet overskrider grænserne for en sådan måling. I dag hvor fælledeerne bliver stadig mere centrale i den kapitalistiske produktion, kan selv værdien af økonomiske varer og aktiviteter undslippe de traditionelle målinger.

Også for den økologiske type af fælledeer, gælder det at værdien er umålelig eller i det mindste ikke passer ind i traditionelle kapitalistiske standardmål. Dette er ikke for at sige, at de videnskabelige målinger, af for eksempel andelen af kuldioxid eller metangasser i atmosfæren ikke er væsentlige - selvfølgelig er de det. Min pointe er snarere, at værdien af fælledeerne trodser målinger. Lad os prøve med et modeksempel til Bjørn Lomborgs meget publicerede argumenter mod at træffe foranstaltninger for at begrænse den globale opvarmning. Ligesom hr. Gradgrind er det Lomborgs strategi at rationalisere spørgsmålet

ved at beregne værdien af de involverede faktorer med henblik på at foretage en prioritering. Han konkluderer med upåklagelig logik, at de anslåede omkostninger ved klimaødelæggelserne, er mindre end omkostningerne ved at bekæmpe opvarmningen. Problemet er at man ikke kan måle værdien af de livsformer, som bliver ødelagt. Hvor meget koster oversvømmelse af halvdelen af Bangladesh, permanent tørke i Etiopien, eller ødelæggelsen af inuitsamfundene? Blot overvejelse af sådanne spørgsmål fremkalder den form for kvalme og indignation, som du føler, når du læser forsikringsselskabernes regler for, hvor mange penge du får i erstatning, hvis du mister en finger, et øje eller en arm.

Min pointe er, at ligesom de forskellige typer fælledeer gør op med ejendomsretten, så trodser de også den traditionelle kapitalistiske rationalitet. Disse to logikker udgør et vigtigt grundlag for at forstå fælledeerne og for at kæmpe sammen for at bevare og videreudvikle dem. De egenskaber som fælledeerne i de to domæner deler, kan udgøre et fundament, der kan forbinde de forskellige typer af politisk aktivisme, der er arbejder for en demokratisk forvaltning af fælledeerne.

Et andet fællestræk hos begge typer fælledeer er, at de hele tiden forstyrrer og overstiger de dominerende forestillinger om værdi

Derfor er der en tendens til at argumenterne indenfor det ene domæne bliver domineret af krav om konservering og begrænsninger, mens de i det andet betoner de ubegrænsede kreative potentialer.

Modstridende logikker

Jeg finder dog to vigtige punkter, hvor kampene for fælledeerne i de to domæner arbejder i forskellige retninger. Det første har at gøre med knaphed og grænser. Økologiske diskurser fokuserer nødvendigvis på jordens begrænsede ressourcer. For eksempelvis at en økologisk fælled kun kan bære et vist antal mennesker og stadig reproducere sig selv. Jorden, især dens uberørte natur, skal forsvares mod skaderne af den industrielle udvikling og andre menneskelige aktiviteter. Derimod understreger politiske argumenter for økonomiske og sociale fælledeer, generelt den ubegrænsede karakter af denne produktion. Produktionen af livsformer, herunder ideer, følelser med videre, har ingen faste grænser. Det betyder selvfølgelig ikke, at flere ideer nødvendigvis er bedre, men snarere at de ikke fungerer ud fra en logik af knaphed. Idéer forringes ikke når de spredes og deles med andre mennesker - tværtimod. Derfor er der en tendens til at argumenterne indenfor det ene domæne bliver domineret af krav om konservering og begrænsninger, mens de i det andet betoner de ubegrænsede kreative potentialer.

I forenklet form, faktisk for forenklet, kan man sige, at økologiske diskurser er imod udvikling eller for begrænsninger på den økonomiske udvikling, mens den sociale diskurs målbevidst er pro-udvikling. Dette er for

forenklet, fordi forståelsen af udvikling er fundamentalt forskellig i de to tankesystemer. Den slags udvikling, der kendetegner den sociale produktion af fælledeer er ikke den samme som den industrielle udvikling, den økologiske diskurs længe har kritiseret. Et andet argument for en frugtbar syntese mellem det økologiske og det sociale fælled-paradigme skal ses i lyset af tesen om den biopolitiske produktion. Denne tese hævder at den dominerende form for produktion i dag er immateriel eller biopolitisk. Det vil sige at den er orienteret mod produktion af immaterielle og umiddelbart sociale fænomener som viden, sociale relationer og former for liv. Når fælledeer som livsformer står i centrum for produktionen, forsvinder skellet mellem produktion og reproduktion fordi livsformer produceres og reproduceres samtidigt. Det er her vi finder ligheden mellem ideen om sociale fælledeer og økologisk tænkning fordi begge fokuserer på produktionen og reproduktionen af former for liv.

I lyset af denne sammenhæng, bliver det tydeligt at krav om konservering i et tilfælde (i forhold til økologiske fælledeer) og kreativitet i et andet (i forhold til sociale fælledeer) ikke er modsigende, men komplementære.

En anden grundlæggende konflikt mellem kampe for fælledeer i de to domæner har at gøre med, hvorvidt menneskehedens inter-

esser tjener som referenceramme. Kampe for fællede i det sociale og økonomiske domæne har generelt fokus på mennesker, og en af de vigtigste opgaver er faktisk at udvide vores politik til hele menneskeheden for at kunne overvinde hierarkier og eksklusion på baggrund af klasse, ejendomsforhold, køn, seksualitet, race, etnicitet med videre. Kampe for fællede i det økologiske domæne udvider oftere deres referenceramme til mere end menneskeheden. I de fleste økologiske diskurser ses menneskeliv i interaktion med og beskyttelse af andre livsformer og økosystemer, dette gælder også, hvor fokus forsat ligger på menneskehedens interesser. Og i mange radikale økologiske forståelser får hensyn til ikkemenneskelige livsformer ligeså høje eller endnu højere prioritet end hensynet til mennesker.

Det forekommer mig at dette er en reel og vigtig forskel mellem perspektiver på de to typer af fællede, men det er ikke nødvendigvis en uovervindelig eller destruktiv forskel. Det er min holdning, at det er fordelagtigt for de, der primært fokuserer på miljøet at lære mere om og blive tvunget til at konfrontere sociale hierarkier. På samme måde er det en styrke for de, der fokuserer på sociale kampe at lære mere om og blive konfronteret med jordens begrænsninger og andre livsformer, både for så vidt som de spiller sammen med menneskeheden, og som de eksisterer på deres egne betingelser.

Med dette essay håber jeg at have formuleret, hvordan begrebet fælled kan forklare nogle af de centrale spørgsmål i politik i dag indenfor to forskellige domæner. Kampen

for fællede og udviklingen af alternative metoder til at forvalte dem er grundlæggende for alle projekter, der ønsker at forandre samfundet i dag. Forskellene mellem kampe orienteret mod forskellige typer af fællede skal belyses og analyseres, men disse forskelle er produktive i mine øjne og diskussionen af dem kan kun bære os fremad. Af samme grund følger jeg de forberedende drøftelser og den organisatoriske indsats i forhold til aktioner i forbindelse med FN's klimatopmøde i København i december. Klimatopmødet vil samle miljøaktivister, anti-kapitalistiske bevægelser og andre sociale bevægelser. Diskussioner af spørgsmål som disse er oftest mest produktive og længst fremme i det praktiske og teoretiske samarbejde mellem aktivister i bevægelserne. Jeg er ivrig efter at se, hvad aktivisterne når frem til og lære af deres erfaringer.

Artiklen er skrevet som et bidrag til ZCommunications' Reimagining Society Project (www.zmag.org). Redigeret og forkortet af Lars Gaardsøe

*Michael Hardt er en amerikansk politisk tænker, der blandt andet er medforfatter til bøgerne *Multitude: War and Democracy in the Age of Empire* (2004) og *Commonwealth* (2009).*

COLOMBIANSK KAMP MOD KULMINER

I det nordøstlige Colombia kæmper lokale bønder og oprindelige folk en ulige kamp mod udvindingen af kul, som vil fjerne livsgrundlaget for lokalbefolkningen og ødelægge miljøet.

Nina Lendal

Den 29. maj 1999 blev 98 mennesker henrettet på torvet i La Gabarra, en by i den nordøstlige colombianske region Catatumbo. Massakren blev gennemført af paramilitære, som frem til 2005 kontrollerede hele regionen. I den periode blev omkring 10.000 mennesker dræbt, 600 forsvandt og knap 1/3 af befolkningen flygtede fra regionen. I 2005 gik den colombianske hær ind i regionen, som i dag er stærkt militariseret.

Kampen om kontrollen over regionen skyldes blandt andet, at der i starten af 1990'erne blev opdaget store kulreserver i området. Det anslås, at mængden af kul i regionen er så stor, at kulminen kan blive den største i Sydamerika. I 2005 søgte 8 multinationale firmaer den colombianske stat om tilladelse til at udvinde kul i et samlet område på over 25.000 hektarer.

Ødelæggende udvinding

Udvindingen af kullet vil foregå under åben himmel, som er den mest ødelæggende metode, man kan forestille sig. Med dynamit sprænges alt omkring minen bort, så der efterlades et stort åbent hul. Fordi kullet på den måde kommer til at ligge udækket, er det nødvendigt at gøre det vådt, for at det ikke antændes af solen. Der bruges derfor enorme mængder vand, hvilket betyder, at kulminen vil dræne store områder omkring minen for vand, og hermed også fjerne livsgrundlaget for den omkringboende befolkning. For hvert

ton udvundet kul produceres der seks ton murbrokker og man ødelægger fem ton primær vegetation.

Modstand mod udvindingen af kul

På trods af den systematiske fordrivelse af og vold mod regionens bønder, og den dybe frygt, som de paramilitære har spredt, er der aktiv modstand mod udvindingen af kul i Catatumbo. For at blive på deres jorde, har den regionale bondeorganisation og de oprindelige folk i området indgået et samarbejde og startet en kampagne til forsvar for livet, naturen, territoriet og kulturen.

Sammen har de blandt andet forsøgt at hindre kulprojektet ad retslig vej. Området, hvor kullet befinder sig, er beskyttet både som naturreservat og reservat for oprindelige folk, da der er bevaringsværdig natur med rig biodiversitet, og da de oprindelige folk, der kaldes Bari, lever der. Bønderne og Bari-folket anlagde sag mod firmaerne, som i 2006 blev dømt skyldige i en række lovbrud af den konstitutionelle domstol, herunder underkendelse af lokalbefolkningens ret til at blive konsulteret.

På trods af lokalbefolkningens delsejr, så er firmaernes licensansøgninger stadig under behandling og det tyder desværre på, at den colombianske regering gerne underkender disse beskyttelsesforanstaltninger, for at få adgang til regionens værdifulde naturressourcer.

DONG ENERGY VIL HENTE KUL I CATATUMBA

I 2008 skulle opførelsen af et kæmpe kulkraftværk i Tyskland være påbegyndt, men DONG Energy har endnu ikke fået endelig tilladelse af de tyske myndigheder. Men når kullet begynder at brænde i DONG Energys planlagte kraftværk i Tyskland, vil det ikke kun bidrage til klimaforandringer ved at udlede store mængder af CO₂. DONG planlægger nemlig at importere kullet til kraftværket i Tyskland fra Catatumbo i Colombia, og røgen fra kulkraftværket vil derfor også fortælle en historie om vold og fordrivelser og store miljømæssige konsekvenser, der hvor det kommer fra.

EU OG DANMARK STØTTER COLOMBIA, PÅ TRODS AF SYSTEMATISKE BRUD PÅ INTERNATIONALE KONVENTIONER

Som følge af bestemmelser fra GATT (senere WTO) fastlagde EF (senere: EU) i 1968 den såkaldte GSP ordning. Ordningen giver toldpræferencer til nogle udviklingslande for at fremme disses økonomiske udvikling. Denne ordning blev i 2005 udvidet med GSP+ ordningen, for at støtte særligt udsatte lande til en bæredygtig udvikling og god regeringsførelse. Colombia blev sammen med 14 andre udviklingslande optaget i aftalen, og EU-kommissionen skulle efterfølgende overvåge deres ratificering og effektive efterlevelse af en række internationale konventioner: FN's konventioner om menneskerettigheder og ILO's grundlæggende arbejdsnormer, samt konventioner om god regeringsførelse og bæredygtig udvikling.

I 2008 blev GSP+ evalueret og Colombia blev godkendt til at fortsætte i samarbejdet. I kommissionens arbejdsrapporter meldes der om forskellige mangler i gennemførelsen af henstillinger fra ILO's og FN's overvågningsorganer, men status betegnes som generelt

tilfredsstillende. Om disse forskellige mangler hentyder til f.eks. Colombias store antal af dræbte fagforeningsfolk står uklart.

I september 2009 stillede Frank Aaen fra Enhedslisten udenrigsministeren en række spørgsmål vedrørende Colombias deltagelse i ordningen. Herunder om han mener at Colombia lever op til GSP+ aftalen, og i så fald hvor mange fagforeningsaktive, der skal dræbes i et land for at det ikke lever op til aftalen. Ministeren henviser til, at EU-mødet i 2008 ikke fandt det påliggende at undersøge Colombia yderligere. Han forsvarede sig med, at Danmark alene anmodede om yderligere undersøgelse af Colombia, og at Danmark efterfølgende afsendte en erklæring om at kommissionen skal belyse sagerne godt.

Dette kunne tyde på, at den danske regering bekymrer sig om forholdene i Colombia, men at Danmark har selv store handelsinteresser i Colombia og importerede eksempelvis 20 % af sit kul fra Colombia i 10-årsperioden fra 1998-2007.

Netop som man troede at militærkup var et glemt kapitel i Latinamerikas historie, lagde en mørk skygge sig over Honduras' spinkle demokrati. Udviklingen i landet er afgørende for det latinamerikanske forår.

Marcelo Llorente

ET I HONDURAS

Den 28. juni i år tvang Honduras' militær den folkevalgte præsident Manuel Zelaya til at forlade landet. Trods latinamerikansk og international fordømmelse er kupmagerne i dag stadig ved magten. Krænkelser af menneskerettighederne er eskaleret i ly af kuppet og den folkelige modstand er under hård repression. Kuppet er en kolossal udfordring for Honduras' spinkle demokrati og folkelige bevægelser, såvel som for de

venstreorienterede processer i Latinamerika. Hvis det lykkes kupmagerne i Honduras at opnå legitimitet, vil højrekræfterne i resten af Latinamerika have en opskrift på at komme de forskellige venstreorienterede processer til livs.

Under Manuel Zelayas regeringsperiode blev der opnået en række samfundsmæssige forbedringer, som kom et bredt spektrum af befolkningen til gode. Kupmagerne fra den honduranske elite, fra militæret og det gamle

FAKTABOKS

Honduras er et lille land i Mellemamerika med omkring 7 millioner indbyggere. 73% af befolkningen lever i fattigdom og 56% af dem i ekstrem fattigdom, hvilket gør Honduras til verdens 15. mest ulige land. Den rigeste tiendedel af befolkning har 42,2% af landets indkomster, mens den fattigste tiendedel blot har 1,2%. Ni familier kontrollerer næsten hele Honduras' økonomi. Landet er præget af korruption og hårdt ramt af naturkatastrofer i form af orkaner. Honduras' kuppede præsident Manuel Zelaya kommer fra en velhavende familie af godsejere, han er medlem af det liberale parti og blev præsident i januar 2006.

oligarki, frygtede at den forfatningsændring, der var undervejs ville fremme denne udvikling og øge befolkningens indflydelse yderligere.

Sociale forandringer

Kupmagerne har stræbt efter at påvise, at Zelayas regering var korrupt og at den havde ledt landet ind i økonomisk kaos, men fakta viser en hel anden realitet, og her har vi måske årsagen til kuppet. Under Zelayas regeringsperiode er der sket en bedre fordeling af landets økonomisk resurser og der er blevet indført et dristigt socialt program, som vil forbedre vilkårene for de fattigste – hvilket vil sige flertallet af Honduras' befolkning.

Under Zelayas regering havde økonomien en fremgang på 5,6 %, der blev skabt 114.000 nye arbejdspladser, ligesom der blev underskrevet adskillige frihandelsaftaler, med blandt andre El Salvador, Taiwan, Colombia og Guatemala. Høsten af centrale afgrøder som majs, kaffe og bønner var i vækst og på uddannelsesområdet blev der skabt 1.750.000 frie skolepladser. Investeringerne på uddannelsesområdet nåede 9,5 % af BNP - en af de største af sin slags i Latinamerika. Der blev trykt

6.000.000 skolebøger på spansk og for første gang også på de oprindelige befolkningers sprog. Over 1 million børn fik gavn af et projekt, der sikrede morgenmad til alle skolelever. Mindstelønnen blev hævet og det lykkedes Zelayas regering at få 1,4 milliarder dollars af udlandsgælden indfriet. Men den største bedrift var indgåelsen af en aftale med det venezuelanske stats-

lige olieselskab PetroCaribe, som er stiftet med henblik på forretninger og regional integration. PetroCaribe skelner mellem sine handelspartnere ved at have forskellige priser til partnere fra udviklede lande og fra udviklingslande, således at fattige lande betaler en fast pris og lave renter samt får bedre betalingsordninger. Der stilles dog krav om, at det der spares i renten skal bruges til sociale programmer. Det var på denne måde at Honduras kunne finansiere sine sociale projekter.

Forfatningsændringer

I disse forandringsprocesser indså Zelayas regering, at Honduras' nuværende forfatning ikke ville tillade en fortsættelse af de omfattende sociale forandringer som er nødvendige i Honduras, der er det 15. mest ulige land i verden. Derfor startede Zelaya en underskriftsindsamling, der havde til formål at se om der var et folkeligt grundlag for at lave forfatningsændringer. På trods af, at der blev samlet 400.000 underskrifter, blev Zelaya beskyldt for blot at ville ændre forfatningen for at kunne blive genvalgt.

Den gældende forfatning blev udarbejdet

i 1982 af militærdiktaturet og Honduras' elite, herunder den nuværende de-facto præsident Roberto Micheletti. Zelaya insisterede på at gennemføre en folkeafstemning om, hvorvidt der skulle laves forfatningsændringer. Den 28. juni 2009 var datoen, hvor Honduras' befolkning skulle bestemme, om der til præsidentvalget den 29. november også skulle stemmes for en forfatningsgivende forsamling. Dette kunne ikke accepteres af det gamle oligarki, som kunne se at en fornyelse af forfatningen vil betyde, at den almindelige befolkning vil få mere indflydelse i samfundet. I en arrogant handling fra kongressens side valgte de at erklære afstemningen den 28. juni ulovlig, og prøvede samtidig at fratage præsident Zelaya embedet under påskud af, at han havde brudt grundloven ved at prøve at genvælge sig selv. Zelaya forklarede flere gange, at han på ingen måde havde til hensigt at blive genvalgt, og han manede til at respektere befolkningens vilje ved at afholde afstemningen den 28. juni.

Kuppet

Op til at afstemningen skulle løbe af stablen spidsede situationen til. Militæret indtog strategiske vigtige punkter i hovedstaden Tegucigalpa og hærens reservister gik på gaden og demonstrerede imod Zelaya. Hærens øverste chef Romeo Vasquez nægtede at udlevere stemmeboksene og stemmesedlerne. Zelaya og en gruppe tilhængere trådte ind i flyvevåbnets base, hvor stemmeboksene lå og fik dem tilbage. Situationen var så alvorlig, at Zelaya kom med et forslag om at danne en forsoningskommission, hvor parterne kunne tale sammen.

På dagen hvor afstemningen skulle afholdes blev præsident Zelaya kidnappet og fløjet til Costa Rica. Roberto Micheletti, den tidligere præsident for kongressen og Zelayas partifælle, indtrådte som de-facto præsident. Kupmagerne forsøgte at legitimere de-facto regeringen ved at sige, at Zelaya var trådt tilbage og de fremviste et brev, som tilsyneladende skulle være skrevet af Zelaya, men brevet var så groft at ingen troede på det. Siden da har kupmagerne forsøgt at sværte Zelaya til ved at påstå at hans eneste mål med forfatningsændringerne var at opnå genvalg, ligesom de har fremført påstande om at Zelaya ville indføre et kommunistisk diktatur sammen med Venezuela og Cuba. Det sidste argument er nærmest komisk, for hvis der er noget Manuel Zelaya og hans parti ikke er, er det kommunistisk eller venstre-fløjsagtigt. Zelaya er bare en mand som i stedet for at stjæle penge til sig selv og være tjener for det nationale oligarki, har prøvet at fordele resurserne til de mest fattige og skabe en platform, hvor man vil skabe et mere retfærdigt samfund - den tanke var hans forbrydelse.

Et samlet Latinamerika

Kuppet har skabt en interessant politisk situation, da man for første gang i Latinamerikas historie har et næsten samlet Latinamerika, som fordømmer kuppet og prøver at få genindsat præsidenten. USA, som på mange måder har nøglen til problemets løsning, har været relativt passiv. Den første melding fra præsident Barack Obama var, at USA forlanger respekt for de demokratiske normer. På baggrund af det samlede Latinamerika som fordømmer kuppet, har USA senere erklæret,

at man kun anerkender Zelaya som retsmæssig præsident. Dette viser hvordan magtbalancen har rykket sig. USA har sædvanligvis ikke fordømt militærkup i Latinamerika, men har derimod ofte været dybt involveret i disse. USA fordømte ikke kuppene i Chile (1973), Argentina (1976), Guatemala (1954), Bolivia (1971, 1978 og 1980), Venezuela (2002), Den Dominikanske republik (1965) og Brasilien (1964). Organisation af Amerikanske stater (OAS) fordømte kuppet, ligesom et resolut ALBA indførte sanktioner, økonomiske såvel som diplomatiske. Dette gav et synligt resultat. Venezuela og Bolivia som er medlemmer af ALBA ved udmærket, hvad et militærkup indebærer, da de har oplevet mange af dem, og de ved at man skal handle hurtigt. EU og USAs første vage udmeldinger er senere blevet mere resolute. Bistanden er blevet suspenderet og man har slået fast, at man kun anerkender Zelaya som retsmæssig præsident. For nylig har USA endda fastslået, at man ikke udsteder flere visa til kupmagerne, samt at man ikke vil anerkende valget den 29. november, medmindre Zelaya bliver genindsat inden da.

Modstand mod kuppet

Selvom repressionen i ly af kuppet har været hård har Honduras' befolkning imod alle odds formået at organisere sig og skabe en socialt bredt sammensat bevægelse imod kuppet og for demokratiet, hvilket kom til udtryk da man stiftede Movimiento de Resistencia Popular. Et af de første dekretter som kupmagerne iværksatte, var et udgangsforbud der skulle forhindre demonstrationer imod kuppet. Militærrets krænkelse af menneskerettighederne er siden

eskaleret med mord på fagforeningsfolk, ulovlige tilbageholdelser og voldsom repression af demonstrationer, blokader og strejker. Kuppet har paradoksalt nok bidraget til, at Honduras' befolkning har fået en national samvittighed. Man kæmper ikke blot for at sikre Zelayas genindsættelse, men også for at bevare de sociale forbedringer man har opnået, samt at sikre fortsatte forandringer og øget indflydelse.

USA kunne have stoppet kuppet

Situation i Honduras kunne have ændret sig allerede kort tid efter kuppet, som præsident Zelaya sagde: "USA kunne stoppe kuppet på 5 min, hvis de ville." En udtalelse, der skal ses i lyset af at Honduras' økonomi er 90% afhængig af USA. De latinamerikanske lande kritiserer USA for dets passivitet, men præsident Obama svarede Zelaya i en kontroversiel udtalelse, at det er: "Dårligt hvis vi griber ind i et land og dårligt hvis vi ikke griber ind."

USAs passivitet er blevet udnyttet af de facto regeringen, der på trods af flere møder med FN, OAS og Costa Rica, blot er ude efter at vinde tid, så presset fra den folkelige modstand svinder. Det ser ud til at de ønsker at fortie kuppet, så der kan afholdes valg den 29. november uden Zelaya og på den måde opnå legitimitet.

Udviklingen af situationen i Honduras vil være afgørende for fremtidige muligheder for sociale forandringer i Latinamerika og videreudviklingen af de venstreorienterede processer. Det samlede Latinamerika og den internationale fordømmelse har indtil videre betydet at kupmagerne ikke har kunnet opnå politisk legitimitet, men samtidig er kupmag-

erne stadig ved magten og menneskeret-tighedssituationen i landet er alvorlig. Det er lykkedes både i FN, OAS, ALBA og De Sydamerikanske Nationers Forbund (UNASUR) at have en solid enstemmig holdning, hvor man gør det tydeligt og klart, at man ikke vil finde sig i militærkup. Men det mest opmuntrende, selv i dette alvorens øjeblik hvor højrekræfterne prøver på at vælte det latinamerikanske forår, er, at de sociale og folkelige bevægelser har opnået en stor enhed og bevidsthed og dermed er det stærkeste våben imod ethvert forsøg fra reaktionære kræfters side på at omstyrte de revolutionære processer i Latinamerika.

Marcelo Llorente er mangeårig aktivist i Internationalt Forum og ekspert i latinamerikanske forhold.

Efter redaktionens afslutning er der indgået en aftale om genindsættelse af Zelaya op til præsidentvalget den 29. november. For løbende opdatering på situationen, følg med på engelske narconews.com eller spanske telesurtv.net

Internationalt Forum er med i et netværk af danske organisationer, der arbejder for at demokratiet genindføres i Honduras, samt at der lægges yderligere internationalt pres på de-facto regeringen.

¡No a la
Farsa
electoral!!
¡organízate
y lucha!

Erik Pedersen

MODSTAND ER DET FÆLLES SPROG

Efter et guvernørvalg i 2005 præget af omfattende svindel, fik lokalbefolkningen i den mexicanske delstat Oaxaca omsider nok. Med en strejke organiseret af lærernes fagforening som løftestang, besatte en række folkelige organisationer, forenet i folkeforsamlingen APPO, i juni 2006 Rådhuspladsen i Oaxaca By, hovedparten af delstatens kommunale bygninger samt flere radio- og tv-stationer. Årsagen til lærernes aktion var nedskæringer i delstatens udgifter til uddannelse og den nød stor opbakning fra de lokale indbyggere, som bl.a. stod for bespisning af de strejkende. Støttedemonstrationer for APPO havde over en million deltagere.

Den omstridte guvernør, Ulises Ruíz Ortiz fra partiet PRI, der til sin valgkamp havde valgt mottoet: "Ingen strejker eller blokader", beordrede politiet sat ind mod demonstrationerne i oktober-november 2006. Det skete under udfoldelse af hvad menneskerettighedsorganisationer senere har karakteriseret som "overdreven anvendelse af vold", der resulterede i 24 dræbte aktivister, her iblandt den nordamerikanske fotograf Brad Will, som blev dræbt af skud på klos hold fra en civilklædt betjent. Desuden blev små 350 aktivister anholdt, hvoraf langt de fleste senere er blevet løsladt.

Efter afslutningen på de direkte konfrontationer mellem APPO og de offentlige myndigheder i Oaxaca, har man ikke sporet en faldende opbakning til folkeforsamlingen blandt lokalbefolkningen. I et forsøg på at skabe international interesse om konflikten i Oaxaca, har den 31-årige zapoteca-indianer Ruben Valencia Nuñez fra én af APPO's

medlemsorganisationer "VOCAL", indvilget i at give "Dagbladet Arbejderen" et interview om den seneste udvikling.

"Vi er ikke gået under jorden, men har valgt ikke at være helt så "åbenlyse". Det er af sikkerhedshensyn!" fortæller Ruben og hans udsagn underbygges af den kendsgerning, at han 10. januar 2009 overlevede et attentatforsøg i Oaxaca, hvor en håndfuld maskerede mænd affyrede deres våben mod ham.

At det er lykkedes Mexicos indianske befolkningsgrupper at overleve mere end 500 års undertrykkelse skyldes i høj grad en måde at organisere sig på, som til forskel fra europæisk tankesæt, er en satsning på det kollektive. Men er APPO f.eks. et socialistisk "eksperiment"?

Ruben ryster lidt på hovedet: "Måske skulle man ikke være så skematisk oven i hovedet, vel? Når I snakker om socialisme, så handler det om at have læst Lenin og Engels, men det er ikke et omdrejningspunkt for ret mange af Mexicos indianske befolkningsgrupper. Vi håndterer en samfundsmodel, der måske kunne kaldes "kommunalisme" og som er et led i vore oldgamle traditioner. Vores samfund er opbygget omkring 4 søjler: den kollektive jord, det kollektive arbejde, den årlige fest samt den "kommunistiske magt". Det er et konsensusdemokrati, hvis sokkel er en årlig folkeforsamling, hvor lokalbefolkningen vælger en række tillidsfolk til at organisere undervisnings- eller sundhedssystemet, ungdoms- og kvindeorganisationerne, eller til ledelsen af landsbyen. Tillidsposten gælder for ét år, og beboerne kan til hver en tid afsætte den valgte, hvis han eller hun ikke lever op til sit ansvar, lige som der føres vagtsomt tilsyn med at ved-

tagne projekter føres ud i livet og at de afsatte resurser anvendes efter hensigten. "Tilsynet er i virkeligheden en hjælp fra landsbyen til tillidsrepræsentanten. Det er for han ikke skal føle sig for tynget af ansvaret", forklarer Ruben. "Zapatisterne i Chiapas har formuleret ledelsesprincippet således: "man leder ved at lade sig lede". Hos os er "politikerne" valgt til at stå i befolkningens tjeneste. Hos jer kan det godt forekomme stik modsat, ikke?"

APPOs primære mål er at få fjernet den siddende guvernør. Man kunne fristes til at mene, det er et problem, der løses af sig selv, da den mexicanske forfatning ikke tillader genvalg af guvernører. Næste guvernørvalg i Oaxaca finder sted i 2010. Hvorfor ikke bare vente?

"I regeringspartiet PRI er man ved at finde den næste kandidat. Der er to muligheder: Den ene er regeringens generalsekretær, Chuqui Franco, der stod bag politiets aktioner i oktober-november og den anden, Adolfo Toledo, er en senator, der ganske vist forsøger at give indtryk af samarbejdsvilje, men som ikke repræsenterer noget alternativ. Vi fra APPO er stadig ikke blevet enige om, hvorvidt vi skal stille op, men diskussionen fortsætter og hvem ved? Måske taler du med Oaxacas næste guvernør, ikke?" siger Ruben og bryder sammen i grin.

Men hverken Ulises Ruiz Ortiz eller nedskæring i uddannelsesskolen er hovedfjenden. Den hedder iflg. Ruben neoliberalisme og den har fundet sit helt eget udtryk i Mexicos sydligste delstater.

I 2001 offentliggjorde Mexicos daværende præsident Vicente Fox en udviklingsplan for den sydlige del af landet, den såkaldte "Plan Puebla-Panama", senere omdøbt til "Plan Mesoamérica". Iflg. Fox var planen en omfattende social indsats i et område, hvor ekstrem fattigdom er den generelle fællesnævner. Fox fremhævede især den omfattende "elektrificer-

ing" af en region, hvor langt størsteparten af landbefolkningen aldrig har haft adgang til elektrisk lys.

Kritikere fremhæver, at hvis "Plan Mesoamérica" har til formål at forsyne lokalbefolkningen med el, så er etableringen af bl.a. syv vandkraftværker i Usumatán-floden på grænsen mellem Mexico og Guatemala fuldstændigt ude af proportion, al den stund at der praktisk taget ikke bor mennesker i dette område, Lacandona-junglen.

"Plan Mesoamérica" indeholder desuden et projekt om konstruktion af en afløser for den bedagede Panama-kanal, som i realiteten udelukkende vil være til gavn for USA's eksport til Asien. Alle større eksporthavne i USA ligger på østkysten, fordi Europa traditionelt var den store samhandelpartner. Nu hvor Kina er langt mere interessant som afsætningsmarked, har USA valgt mellem selv at skulle afholde de gigantiske udgifter til infrastruktur og havneanlæg på sin vestkyst eller at få Mexico til at afholde udgifterne til et alternativ.

Ruben Valencia Nuñez påpeger også et andet formål med "Plan Mesoamérica":

"Det drejer sig om at få etableret en infrastruktur, der gør det muligt for de multinationale selskaber at udplyndre Mexico for råstoffer. Derfor skal de bruge el! I Oaxaca er det især jernmalm og uran, der er interessant, og der foregår i øjeblikket en omfattende fordrivelse af de indianske bønder fra deres kollektivt ejede jorde. Et led i "Plan Mesoamérica" er oprettelse af en netværk af "maquiladores" eller "sweat-shops", hvor bønderne nu skal være fabriksarbejdere. Det er især koreanske og japanske virksomheder, der anlægger deres fabrikker her, mens europæiske selskaber, som det spanske "Iberdrola", mest er interesserede i energisektoren og canadere koncentrerer sig om minedrift. Men indtil videre er det faktisk lykkedes befolkningen at få bremsset samtlige

udenlandske investeringer i Oaxaca!"

Konflikten i Oaxaca er begyndt at brede sig til resten af landet. Som tilfældet var med den indianske oprørsbevægelse EZLN's opstand i Chiapas i 1994 og med kollektivbøndernes protester mod eksproprieringen af deres jorde til opførelse af en ny international lufthavn i landsbyen San Atenco i 2002, har konflikten i Oaxaca fundet national klangbund. Spørgsmålet er så hvordan man konkretiserer denne nationale modstand?

"Vi er ved at indse, at man er nødt til at udvide horisonten til ikke kun at omhandle Oaxaca. Vi må mødes med repræsentanter fra andre basisdemokratiske organisationer i Mexico. Vi overlevede de voldsomme dage i oktober-november, netop fordi vi kombinerede den traditionelle kollektive organiseringsform med fagforeningenes traditioner for direkte aktioner - det er den etape, vi befinder os i lige nu!" siger Ruben og vil godt medgive at her støder man på et problem: sprogbarrieren!

"I Oaxaca alene er vi 16 forskellige grupperinger, der indbyrdes ikke forstår hinanden. Zapoteca er lige så langt fra mixteca som dansk og kinesisk. På den anden side så har vi igen nem tiden været i stand til at skaffe os af med 3 guvernører, og har overlevet 500 års undertrykkelse. Modstand er ikke afhængig af et fælles sprog. Modstand ER det fælles sprog!"

Modstand er også et fælles internationalt sprog og det er årsagen til, at Ruben Valencia i øjeblikket rejser undt i Europa. "Vores naturlige samarbejdspartnere er folk fra Mellemamerika og Latinamerika, som står over for de samme problemer som os. Men da mange af investeringerne i "Plan Mesoamérica" kommer fra europæiske virksomheder, har vi mødt med folk fra Frankrig, Tyskland, Schweiz, Skotland, Danmark, Sverige, Finland, Holland og Belgien for at orientere modstandere af neoliberalismen om situationen i Mexico. Det er hensigten

at finde kammerater, vi kan arbejde sammen med. Vi kommer egentlig ikke for at tigge om hjælp. Vi kommer for at tilbyde at dele vores erfaringer med at organisere modstanden."

Erik Pedersen er journalist ved Dagbladet Arbejderen. Her blev artiklen bragt den 22.08.09

FAKTABOKS

OAXACA

Ca. 3 millioner indbyggere
80% af arealet er kollektivjord, beboet af
16 indianske befolkningsgrupper.
Landbrug er hovederhverv.

APPO's politiske vision:

"Vi har brug for og vi ønsker en rigtig regering; en regering, som repræsenterer Oaxacas indbyggere i alle dens afskygninger.: indianere, byboere, bønder, arbejdere, virksomhedsejere, kvinder, børn, unge og homoseksuelle. En regering, hvis vigtigste mål er at oprette en platform for forhandlinger, der rummer alle; som opbygger institutioner, vedtager love og håndhæver en politik, der respekterer Oaxacas indbygges kulturelle mangfoldighed og autonomi; som respekterer ytringsfriheden og styrker retten til at udtrykke sig inden for rammerne af kulturel pluralisme. En regering, der etablerer forhold for folkelig deltagelse, så hele samfundet kan medvirke i udviklingen, i demokratiet og i ledelsen af delstaten. En regering, der arbejder for at finde løsninger på Oaxaca's politiske, sociale og økonomiske problemer og som bestræber sig på at oprette institutioner, der reelt er folkets repræsentanter, og som tager afsæt i gennemsækelighed, ærlighed og folkelig vilje."

SUF OG IF SAMARBEJDER OM SOLIDARITETSKAMPAGNE

ZAPATISTERNE KAN LÆRE OS MEGET

Gudrun Gadegaard Pedersen

Til vinter skyder Socialistisk Ungdomsfront og Internationalt Forum en kampagne i gang, der skal støtte zapatisterne i Mexico. Gaia har mødt Charlie Krautwald fra SUFs nye solidaritetsgruppe for at høre, hvad der kommer til at ske.

Hvordan fik I idéen til at skulle lave en solidaritetskampagne?

Jeg og en kammerat i SUF syntes, at det internationale arbejde i SUF var stærkt underprioriteret, særligt samarbejdet med bevægelser uden for Europa. Så vi ville gerne starte en diskussion om solidaritetsarbejde og international politik i SUF, men det skulle ikke bare ende i et stykke papir om en støtteerklæring. Det har også en virkning, men vi ville gerne gøre en konkret indsats og involvere medlemmerne i SUF. Så vi valgte at lave en kampagne, der skulle sende penge til en ligesindet bevægelse.

Hvorfor valgte I at kampagnen skulle dreje sig om zapatisterne?

Der var 5 eller 6 forslag, som vi diskuterede et for et, og alle var enige om, at forslaget om zapatisterne var det mest spændende. Zapatisterne blev valgt fordi det var let at gå i gang med: der var allerede kontakt til dem gennem IF. For det andet var det vigtigt for os, at vi som SUF er politisk enige med dem.

Hvad synes du der er spændende ved zapatisterne?

De har nogle andre måder at gøre tingene på, som vi kan lære noget af. For eksempel deres demokratiske struktur. Jeg har indtrykket af at de involverer bønderne meget i deres arbejde.

Noget af det vi laver i SUF har almindelige mennesker svært ved at forholde sig til. Vi vil jo gerne være folkelige og være gode til at involvere folk. Men det halter nogen gange med at få folket med os. Der tror jeg at vi i SUF kunne lære meget af zapatisterne.

Og så syntes jeg, at zapatisternes kamp er vigtig. De kæmper for nogle meget basale rettigheder. Nogle gange er det ikke de mest basale rettigheder vi kæmper for i Danmark, det er måske bevarelsen af dem eller forbedringer af de goder vi har, men zapatisterne kæmper for de mest grundlæggende rettigheder. Det er "back to basics".

Hvilke aktiviteter kommer der til at være i kampagnen?

Kampagnen vil foregå internt i SUF. Den vil dels bestå af undervisning med oplæg, film og diskussion, og dels af en indsamling til et sundhedsprojekt i de zapatistiske landsbyer. Der bliver en aktionsuge, hvor vi giver nogle idéer til hvad lokalgrupperne i SUF kan gøre for at samle penge ind til zapatisterne. Det kan for eksempel være en fest, et loppemarked eller noget helt tredje, som grupperne selv finder på. Kampagnen vil strække sig fra januar til marts 2010, men vi er allerede gået i gang med at sælge zapatisternes kaffe for at skabe

BESØG ZAPATISTERNE – TAG MED PÅ STUDIETUR TIL CHIAPAS

Til vinter kan du komme til Chiapas og besøge zapatisterne. SUF og IF arrangerer sammen en studietur til Chiapas som optakt til kampagnen, og medlemmer af både SUF og IF kan deltage. Turen vil vare 2-3 uger fra slutningen af december til starten af januar.

hvis du er interesseret, kontakt
info@internationaltforum.dk

opmærksomhed på kampagnen. Ved at sælge kaffe viser vi, hvordan zapatisterne forsøger at lave social revolution. Zapatisterne er bønder, og produktionen af landbrugsvarer er et kerneelement i opbygningen af det samfund, de ønsker. I dag er det ekstremt svært for dem at få det til at løbe rundt, fordi prisen på kaffe er så lav, men gennem deres kooperativer kan de selv styre prisen. Så kaffen er en konkret måde at støtte, samtidig med at det kan være et påskud for at snakke politik med folk. Da jeg stak en pakke kaffe i hånden på min mor og sagde: "drik det her", blev hun interesseret i at høre hvad historien bag var. Det betød, at hun begyndte at læse bogen "Alt til alle,

intet til os" om zapatisterne, og det fik hendes interesse helt op i det røde felt. Så nu er min mor zapatist.

Hvor meget kaffe har I solgt?

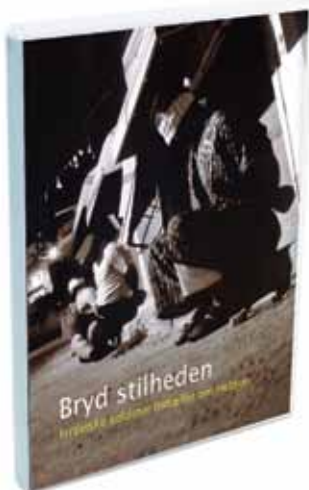
Vi har omsat for omkring 6000 kr. Særligt i Svendborg har det været en stor succes, fordi man er kommet ud til almindelige mennesker med kaffen. For eksempel var der en af SUF'erne, hvis far var folkeskolelærer, og han begyndte at pushe kaffe til de andre folkeskolelærere. Det gør han stadig. Den idé vil vi meget gerne sprede til de andre lokalgrupper.

HVEM ER ZAPATISTERNE?

Nye læsere kan begynde her: EZLN, eller blot zapatisterne, er en væbnet befrielsesbevægelse i delstaten Chiapas i den sydlige del af Mexico. De blev verdenskendt, da de i 1994 gjorde oprør og krævede basale menneskerettigheder som sundhed, uddannelse, bolig, mad – og politiske krav som demokrati, fred, retfærdighed og autonomi. De forklarede årsagen til oprøret således: "Vores børn dør under alle omstændigheder af helbredelige sygdomme, så skridtet til at vælge at dø i oprør er ikke stort."

Zapatisterne har aldrig haft tillid til at den politiske elite i Mexico ville give nogen indrømmelser, og de har derfor taget skeen i egen hånd. De har skabt deres egen uddannelse, eget sundhedssystem, egen produktion gennem kooperativer, og egne medier. Projekterne skaber konkrete forbedringer her og nu for befolkningen, men er også kimen til det samfund, zapatisterne ønsker. Zapatisterne er også konkret begyndt at styre sig selv via egne politiske institutioner, hvor lederne udvælges efter princippet om at "lede adlydende", dvs. at folket beslutter hvad der skal gøres, og lederne gennemfører det, ikke omvendt. Det at zapatisterne har deres egne regeringer betyder blandt andet, at de kan håndhæve forbud mod at multinationale selskaber fælder dyrebart træ fra regnskoven.

Den mexicanske regering bekæmper disse forsøg på autonomi ved en voldsom militarisering af Chiapas og bevæbning af paramilitære grupper, der begår overgreb på lokalbefolkningen, særligt de der sympatiserer med zapatisterne.

BRYD STILHEDEN

ÉN AF MINE MÆND BLEV AFLØST FRA VAGTTJENESTE OG - TOTALT CHOKERET - SAGDE HAN TIL MIG: "YEHUDA, HØR HVAD DER SKETE! MENS JEG VAR PÅ VAGT, KOMMER DER EN JØDISK DRENG HEN TIL MIG OG SIGER: "SOLDAT... HVIS JEG FORTÆLLER, HVAD JEG VIL GØRE, LOVER DU SÅ IKKE AT STANDSE MIG?" SOLDATEN SAGDE: "JA".
 "JEG VIL DRÆBE NOGLE ARABERE! FØRST VIL JEG KØBE MIG EN SLIKPIND, OG SÅ VIL JEG DRÆBE NOGLE ARABERE!"

DOKUMENTARFILM MED VIDNEUDSAGN FRA TIDLIGERE SOLDATER I DEN ISRAELSK HÆR. KØB DEN I SOLIDARITETSHUSET TIL 50 KRONER.

BRYD STILHEDEN – ISRAELSK SØLÐATER FORTÆLLER OM HEBRON 2005 | 73:00 MIN | DANSKE UNDERTEKSTER.

KONFERENCE OM POLITISKE FANGER

På Internationalt Forums landsmøde i 2008 blev det vedtaget, at IF i samarbejde med aktivister og organisationer fra mange andre lande, i 2010 i København skal afholde en international konference om solidaritet med politiske fanger.

Der er brug for mange aktivister, som har tid og lyst til at give en hånd med til at arrangere konferencen. Hvis du vil vide mere eller gerne vil give en hånd med, så kontakt Internationalt Forum på info@internationaltforum.dk eller ring på 35371889

SOLIDARITET OVER GRÆNSER MELLEM OPRØR

INTERNATIONALT FORUM ER EN SOLIDARITETSORGANISATION, DER STØTTER DE FOLKELIGE KRÆFTER, SOM KÆMPER MOD UNDERTRYKKELSE OG UDBYTNING OVER ALT I VERDEN. DET KAN VÆRE JORDLØSE BØNDER I BRASILIEN, OPRØRERE I COLOMBIAS BJERGE, POLITISKE AKTIVISTER I KURDISTAN, INDIANSKE KVINDER I CHIAPAS ELLER ASYLANSØGERE I EUROPA. SOM VERDEN SER UD I DAG, BLIVER RESSOURCERNE STADIG MERE ULIGE FORDELT. MENS RIGDOMMEN KONCENTRERES PÅ FÆRRE OG FÆRRE HÆNDER, LEVER MILLIARDER AF MENNESKER I FATTIGDOM OG ELENDEGHED. POLARISERINGEN OG UNDERTRYKKELSEN VOKSER IKKE KUN I DEN SÅKALDTE TREDJE VERDEN, MEN OGSÅ I EUROPA OG USA. SAMTIDIG OPNÅR DE TRANSNATIONALE SELSKABER STØRRE OG STØRRE POLITISK OG ØKONOMISK INDFLYDELSE. DEN GLOBALE DAGSORDEN SÆTTES PÅ UDEMOKRATISK VIS ISÆR I USA, EU OG JAPAN OG I DERES LOGER: FN'S SIKKERHEDSRÅD, G8, VERDENSBANKEN, IMF, NATO OG WTO. DERFOR ER INTERNATIONALT FORUM EN ANTI-IMPERIALISTISK ORGANISATION, DER FORSØGER AT BIDRAGE TIL KAMPEN IMOD DEN KAPITALISTISKE VERDENSDORDEN OG FOR EN GENSIDIG SOLIDARITET MELLEM FOLK VERDEN OVER.

MELD DIG IND PÅ INTERNATIONALTFORUM.DK/BLIVMEDLEM
ELLER KOM IND I BUTIKKEN I KØBENHAVN.

INTERNATIONALT FORUM
GRIFFENFELDSGADE 41
2200 KØBENHAVN N
TLF.: +45 35371889
INFO@INTERNATIONALTFORUM.DK
WWW.INTERNATIONALTFORUM.DK

Afsender:
Internationalt Forum
Griffenfeldsgade 41
2200 København N

PP DANMARK

Returneres ved varig adresseændring

